

Előfizetési díj:
 Évesre 8 kor.
 Félévre 4 kor.
 Negyedévre 2 kor.
 —
 Egyes szám ára 10 fill.
 Megjelenik minden
 vasárnap.
 —
 Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
 17. szám,

hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inte-
 zendő.

A kiadóhivatal

munkáját *Hugelman*
Károly könyvkereskedő
 vállalván magára, az előfize-
 tések, nyilatkozatok és hirdete-
 sék díjak és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólalások ide
 intézendők.

Magyar a magyar?

Irta: ilonczfalvi Szász Ödön.

Nincs a világon gavallérabb ember a magyarnál, senki sem tudja a pénzt oly könnyelműen elkölteni, nem tud más oly uriasan élni, a más javára ékesszólóan beszélni és senki sem tud oly könnyelműen túrni és más hasznára saját vesztébe rohanni: mint a magyar.

És mint magyar ember nem mondom a templomba járóval „és ne vigy Uram minket a kísértetbe,“ nem hangoztatom az egoistával „nem törődöm mással, csak nekem süssön a nap, csak én melegedhessek mellette mindig,“ nem tartok az életunttal „mi gondom rá,“ nem a szociálistákkal „mit hoz a konyhára“ és nem mondom a politikai kalandorokkal „lesz-e bársonyszék, biztosít-e a jégverés ellen a husos fazék,“ hanem azt mondom mint ember: Magyar szégyeld magad! Türod, mint birka a nyirást, enged, hogy naponta véredet szíjja, pénzedet tegye zsebre az osztrák és ha ezért romlott fogsorok közül

egy mosolyt kapsz, fejet, térdet hajtva mondd: éljen a császár éljen az elegáns és mindig bőkezű kamarilla.

Magyar, magyar vesztedre törsz! ha mint magyar ember a magyar királyt élted, azzal a nemzet is él és adjon még az Isten érte, de mi közöd neked az idegenhez az osztrákokkal? Neked annak császárához? Neked csak a magyar király előtt kell tisztelettel, hódolattal meghajolnod, mert a magyar király ezer esztendősi nemzeti érzülettel a nép boldogulását igazán lelkén viselte és viselni fogja, mert az eskü minden embert kötelez, azért édes népem, szegény népem ne kacsincs te soha semmiféle osztrákra, mert olyan nevű nemzetet a világtörténelem nem ismer és hogy parancsolhat egy ezer éves multtal bíró nemzetnek a szemétdombon szedett kukac? Azért csak izend meg édes népem az osztráknak; meguntalak édes babám szeretni, menj el rózsám más szeretőt keresni...

Krónika a hétről.

Augusztus hónapot az idén az európai államfők egy része teszi érdekessé azzal az utazásokkal, amelyeket egymás látogatására rendeznek. Régebben legtöbbször nagy jelentőségűek voltak az ilyen találkozók, melyek nem egyike előre vetette nem egy világesemény bekövetkezését. Napjainkban a találkozók sokat veszítettek fontosságukból, mióta kitűnt, hogy egy szereplésre vágyó uralkodó jóformán csak a maga mutogatása végett szerepelt a népek színe előtt. A németek mostani császára rekordot ér el e téren és nincs esztendősi utazgatása nélkül. A nézet azonban, noha joggal várhatnának az államfők találkozásából valamely jelentős utmutatást a jövő alakulásaira, csak befejezett tényekről szereznek majd tudomást s addig meg kell elégednünk a találgatásokkal. Így válik közönséggé a jelentékeny s ma már közhit, hogy az ő látogatásai alig több, mint hiabavaló parádé.

*

Supiló ur, a magacsinálta horvát vezér, most ugyancsak bőbeszédű lett. Mikor pár hét előtt üzelmeit és összeköttetéseit leleplezték, egyidőre elhallgatott, most megint megjött a hangja és — amit már előbb

T A R S A.

Az utolsó Sötéth.

— A Népjog eredeti tarcája. —

Irta: PÁNFALVY GYULA.

Nem volt a mi vármegyénkben híresebb és jobb hangzású név a Sötéth-nél. A család ősi kastélya arról volt nevezetes, hogy kapuját sohasem csukták be. Nyitva volt az mindig; be lehetett azon menni éjjel nappal — bejelentés nélkül. Kapos nem ácsorgott a széles kapualjban, mert Sötéth Berci a kastély legutolsó gazdája úgy akarta, hogy aki a kapuig eltalált, az már jusson csak beljebb is a kőfallal kerített nagy udvarba, azután már a gazda gondja lesz, hogy a vendég onnan ki ne juthasson egyhamar.

Az utolsó iskolásgyerek is ösmerte Sötéth Albertet, akit általában csak Berci bácsinak szólítottak, akit nem is lehetett nem ösmerni, mert hiszen a megyeház kapujában ácsorgó hajduk sem viseltek olyan ácsordert bajuszt, mint ő, azután meg mivel a mi városunkban csak ő volt az, aki mindig magyar nadrágban járt, darutollas kalappal, sarkantyus eszimbában. Felsőszázad előtti időből ideszakadt alakot mutatott, akin nem változott semmi, akinek eszejárása olyan ősi maradt, mint divatból kiment viselete: egyikből sem hiányzott ami régi és egyik sem vett be semmit, ami új.

Aztán amilyen volt a gazda, olyan volt minden holmija is. A nagy kőházon sem járt tatarozó kéz emberemlékezet óta,

valamint oda benn is ugyanazok a kárpitok diszelegnek, amelyeket harmadik őse rakatott a falakra, a mikor a nemesi fölkelésből hazatérve, egy menekült francia nemes leányát hozta feleségül az ősi kuriába. A butorok, meg a berendezés valóságos regiségyszámba mentek és mégsem szolgáltak ki, mert Berci bácsi a huszonhat szobából csak hatot lakott. Ezekbe se került sok az új időkből, hát még hogyan juthatott volna azokba, amelyek évről-évre elzárva állanak.

Régi idők boldog emlékezetét őrizték az elcsukott termek, időnkint, amikor még az egész vármegye színe-java, de meg a szomszédoké is, a Sötéth ház falai közt találkozott össze és annak a szép és vig francia asszonynak csengő kacagásán mulatott. Az őssasszony vidám nevetése rég feledésbe ment, ő maga is oly hidegen néz le az ebédő faláról a régi tölgyfa asztalra, mintha egyszer nem is ő hevítette volna a körülülő vendégek kedélyét derültté, vidávvá.

Az asszony is hideg és vele porladozik az ő is, akinek arcképe ott függ vele szemben a falon, megfestve századeleji viseletben, copfos hajjal, még a francia háborúk idejéből. A vén inzurgens nemest még a vén falóra sem zökken ki mogorva némaságból és nem tüzesíti meg többé orcáját, mikor minden óra elütése után elmuzsikálja a három császár szövetséges hadainak indulóját most is úgy, mint réges-régen, mint réges-regóta annyiszor...

Harminc év óta játsza a vén óra a vén nótá dallamát Sötéth Albert fülébe és a három évtized alatt, mióta ő a kastély és a hozzá tartozó uradalom ura, nem vette

észre, hogy felette is elshant a kényszerű ittlét, az élet java része s maga oly régiséggé alakult, mint az a muzsikáló óra, melynek címkéjén fáradhatatlanul masiroznak a három császár gránitosai a korzikai kalandor ellen.

Egyszer aztán megromlott a híres óra. Mikor egy napon a déli órát elütötte s szokása szerint rázendített az ösmert és Sötéth Albert előtt bizonyára az imádságnál jobban ösmert dallamra, Berci ur nagy ámulására hirtelen elakadt a muzsika.

— No, úgy látszik ez is a végére jutott, mormogta a gazda.

Nem izlett neki azon a napon az étel. Mikor az ember elveszti valami oly kedves jószágát, amely vele volt egész életén át, akkor akaratlanul banat fogja el a szívet, mert az elmulás jut eszébe. Berci ur is megütődött, csak fel-fel tekintett az elnemult barátára s kezét ott felelte poharán, melyet szájához készült emelni.

— Hm, monologizált — így rám is kerülhet egyszer a sor. A régi butor sem tart örökké. Hiszen hagyján, ha muszáj, de mi lesz ezzel itt ni?

Kitekintet az ablakon a körül messzire elterjedő földekre, mintha onnan várna feleletet kérdésére.

— Mi lesz ezzel, mi lesz a birtokkal? Sötéth Albertnek nem voltak utódai. Még vérbeli rokonai sem. Egyedüli előtagja volt családjának és eddig nem jutott eszébe azzal törődni, hogy kire jutanna az ősi Sötéth dominium. Erősnek, fiatalnak érezte magát 50 éve dacára s úgy hitte: van még elég ideje utódról gondoskodnia. Mikor bará-

tennie kellett volna — nyilatkozik a fumei híres rezolúció létrejöttéről. Természetesen mosakodik a titkos megállapodások vádjá alól. Hiabavaló. Itt már megtudtuk, hogy ő kicsoda; meg fogják tudni lassan-lassan ott is Horvátországban és nemsokára vége lesz az ő áldástalan szereplésének. Nem fogja sajnálni senki az ő letűnését, mert — mint az irás mondja — megméretett és könnyűnek találtatott.*

Míg a belpolitikai élet a nyári vakáció alatt szünetelve új erőt gyűjt, a külügyi politikai események közül különösen a svinemüdi találkozás vonja magára a közfigyelmet. Az orosz cár és Vilmos német császárnak a találkozója sokféle kombinációra szolgáltatott alkalmat, de abban az egyben megegyeznek a vélemények, hogy a két hatalmas fejedelem szívélyes érintkezésében a béke újabb biztosítékát lehet találni.

A vármegyei közgyűlés.

Szomorú képet mutatott a folyó hó 5-iki vármegyei közgyűlés. Az alispán, aki e napra hívta össze a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy az évnegyedes rendes közgyűlés megtartassék, ravatalon feküdt dolgozó szobája közepén.

Szinte látszott az óriási számban megjelent bizottsági tagok arcán a fájdalom, az igaz, őszinte részvét, amit Sárközy Béla alispán elhunyt felett érzett.

Kapotsfy Jenő főispán a gyűlést megnyitván, hosszasan, szép és tartalmas beszédben méltatta az elhunyt alispán kiváló érdemeit. Végül javaslatot tett arra nézve, hogy a törvényhatósági bizottság fejezze ki részvétét az alispán halála felett, s hogy érdemeit és emlékét jegyzőkönyvbe iktatja. Továbbá, hogy a családnak fejezze ki rész-

vétét; a koporsóra koszorút tesz s a temetésen részt vesz; a temetés költségeit a vármegye viseli s végül, hogy kegyelete és mély gyászja jeléül a közgyűlést felfüggeszti s azt másnap, vagyis augusztus hó 6-án folytatja.

A javaslat egyhangulag elfogadtatott s Makfalvy Géza indítványára elhatározottat, hogy a főispán beszédét egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatják.

Széchenyi Aladár gróf, a vármegyei függetlenségi és 48-as párt elnöke, pártja megbízásából, annak nevében szintén a mélyen érzett részvétnek adott meghatározó szavakban kifejezést.

Ezután a főispán a közgyűlést felfüggesztette s annak folytatását másnap délelőtt 9 órára tűzte ki, a bizottsági tagok pedig levonultak a vármegyei székház kapualjába, az elhunyt alispánnak koszorúkkal elhalmozott koporsójához.

Augusztus hó 6-án folytatták a közgyűlést, melyen csak néhány bizottsági tag vett részt. Az alispán halála által mélyen lesújtott bizottsági tagok a temetés után hazamentek.

A közgyűlésnek felette nagyszámu tárgyszorozata hamar letárgyaltatott; a 288 ügydarab már délre elintéztetett. Fontosabb tárgyak alig fordultak elő. Nagyobb vita ugyszólva csak a vármegye monografiájának megírása tárgyában keletkezett. A közgyűlés azonban ez ügyben úgy döntött, hogy a mű megírását későbbre halasztotta el.

H I R E K.

A város közgyűlése.

F. hó 7-én Kaposvár képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott, Németh István polgármester elnöklésével, melyen a következő ügyek tárgyalattak.

Az általános csatornázás ügyének elintézése előtt a vasuti internátus már most óhajtja saját csatornáját létesíteni, mely azonban a költségvetés szerint 3000 korona többlet kiadást okoz, sőt még az általános csatornázásra is — szélességénél fogva — komplikációkat idézhet elő, ugyanazért a költségvetés és tervezet előzetes megvizsgálására Lencz Sándor és Gáspár Gyula építőmesterek küldettek ki.

A Konrássi-utca burkolását a képviselőtestület többsége a csatornák lerakásáig elhalasztja, mert kétszeres költséget nem akar okozni a városnak.

Roboz Istvánné által Lencz Sándorra átruházott szőlőtelep bérletét a szerzett jogok és érvényben levő haszonbérleti szerződés figyelmen kívül hagyásával, árverés útján új bérletnek kívánja kiadni egy benyújtott javaslatával a gazdasági bizottság, a képviselőtestület azonban azt határozta, hogy az ügyet jogi szempontból az ügyész vizsgálja meg s az eredményről adjon jelentést.

Sok szó esett a városi adóhivatal munkátlanságáról s az ebből folyó hátralelékekről.

Két adóhivatali tisztviselő pedig f. hó 10-én katonai gyakorlatra megy s éppen akkor kell idegen elemeket helyettük alkalmazni, mikor a III-ik évnegyed adóbefizetése esedékes s legtöbb a munka. A rendtelenség és hanyagság miatt vizsgálat indítatott.

A villamtelep és vízművek könyvelői állásának betöltésére vonatkozólag polgármester bemutatja az iratokat, melyek tényleg őt korlátlanul feljogosítják az állás betöltésére. A képviselőtestület jóváhagyólag tudomásul veszi.

Közigazgatási bizottsági ülés. Somogyvármegye közigazgatási bizottsága

tai, akiket rendszeresen az asztal alá ivott vagy kártyán kifosztott, bosszúból megakarták házasítani, tréfával elütötte a dolgott, de jó maga soha sem vette komolyan azt, amit szerinte korán elkövetni rossz, későbbre hagyni még rosszabb és egészen elhagyni a legrosszabb.

A vén óra megromlása komoly gondolkodóba ejtette. Egy kerekének, vagy talán csak egy csavarjának, vagy éppen egy kicsiny szögecskéjének elkopása kizökkentette saját agyának rugóit s arról kezdett töprengeni, ami egy gondtalanul, könnyedén átélte életen keresztül sohasem zavarta meg lelkét.

A Sötéthék történeti nevének fennmaradásáról gondoskodnia kell, mert ha ő magtalanul szállana a sírba, akkor a családi sírholt bezárója fölött megfordítanák az ősi cimert.

— Azt bizony nem fogják tenni! — mormogta. Hát kit is vennék csak el? Legjobb lenne a szomszéd birtokos, az özvegy Szöllősy báróné, de annak az első urától nem volt gyermeke és hátha az ő oldala mellett sem keresné fel a golya-madár. A főispán pártában maradt leányát, a büszke Gerendy Sárít kérje meg? de bizony egy országért sem mondana le kedvéért a pipázásról.

Még akkor inkább Nándory Lotti felé nézne, aki szinte megérte már ugyan a harminc tavaszt és egyetlen bogara az hogy a majmok kedvelője lévén, mindég négy-öt csuf példányt tart kalitkában. Majd külön lakosztályt rendelne nekik. No hiszen, de hogy kéne! Hogy egy ajkat csokolgasson az a majom sereg meg Sötéth Berci! Nini, mit is törli a fejét, egyet gondol és elveszi a

vicipán lányát, azt az igazi szentri-leányt, a Bóray Magdát, fiatal még ugyan a lelkem, de nem-e annyiszor tréfalkozott, huncutkodott vele, hogy bizony isten hozzájönne. Vagyona sincs — ehh, de nagyon szereti a tisztí egyenruhát. Ez se lesz jó. De hát ki lesz hát jó?

Sötéth Berci nem tudta dülőre vinni ezt a kérdést. Két pipát is kiszit már, mióta esztét koptatja rajta, de sehogysem jutott kielégítő megoldáshoz. Pedig meg kell lenni, meg kell házasodni, mert örökös kell a nagy névnek. Boldogult édes atyjának is megígérte mikor halálos ágyához hívták.

— Igaz a', — kiáltott föl egyszerre, — hogy elfeledtem!

Fülugrott a nagy karosszékéből, iróasztalához sietett, ott fiókokat huzogatott s csapkodott ki és be, majd egy csomó kulcsra akadva, szinte futva távozott a szobából. Az elzárt termek felé tartott Sorra kinyitotta a régóta csukva levő szobákat, míg végre a legutolsóba, az ablakával a park felé nyúlóba jutott. Az volt atyja dolgozó szobája. Egy könyvszekrényt kinyitva, rég ott heverő iratcsomót vett elő s bontogatni kezdte azt. Végre megtalálta, amit keresett: egy levélborítékot, melyre ez volt írva: »Fiam által házasulásakor felbontandó.«

Föltépte a borítékot, kivette a levelet és olvasta:

Édes fiam! Azt kívánom, hogy csak házasuláskor tudd meg, amit most bevallok. Te nem vagy vér szerinti leszármazóm, hanem egy távoli rokoni szegény feleségemnek, akit csecsemő korod óta saját fiunk gyanánt neveltünk fel, mivel hazassá-

gunk magtalan volt. Az egész világon senki sem tud más erről semmit és neked azért vallom ezt be, hogy már halából is annál inkább kötelességednek tartad utódról gondoskodni és fenntartani nevét annak az ősi családnak, amely téged tagjai sorába emelt.

Sötéth Albert nagyot bámult, mikor a levelet elolvasta volt. Néhány perc alatt elfutott szeme előtt képzeletében egész élete, amelyet itt töltött, ebben a kastélyban, amely nem is lett volna soha az övé, amelyet ő bizonyára sohasem látott volna, ha a derék urnak, aki őt fiának nevezi, utódjai származtak volna. Hát mindaz, amit bír, csak is csupán csak a Sötéth név fennmaradása és fenntartása végett az övé!... Hiszen akkor ő tulajdonképen nem is Sötéth, az ő ereiben egy csepp sem folyik a Sötéthek véréből, hiszen akkor neki ahhoz a derék névhez semmi köze, annak irányában semmi kötelezettsége sincsen.

Rápillantott újból a levélre, mintha azt hitte volna hogy nem jól olvasott. De bizony nem tévedett. Meg volt ott világosan írva, hogy egy ember lopva fiaul neveltette azért, hogy a családi név ki ne pusztuljon, hogy magva ne szakadjon annak az ősi családnak, amely őtet tagjai sorába emelte.

Sötéth Berci keserűen felkacagott. Aztán fogta a levelet, pipára gyújtott vele és kiballagott a széles folyósóra. Ott megállt és nagyot kiáltott az istálló felé:

— Hé Marci, nyergeljétek fel a Ricsó-t. Megyek agarászni.

Magában pedig utána mormogta:

— Csak hadd fordítsák majd meg azt a cimert.

rendes havi ülését a jövő szerdán, f. hó 14-én délelőtt 9 órakor tartja meg a vármegye székházában.

— **Uj jegyzői székhely és uj jegyző.** Az ujonnan rendszeresített magyaregresi körjegyzői állásra Strinovich Mihály volt szennai segédjegyzőt választották meg a körközségeinek képviselőtestületei.

— **Az iparosok kongresszusa.** Az Ipartestületek Országos Szövetsége folyó hó 18., 19. és 20-án Pécsen tartja meg kongresszusát, melyre már 500-nál többen jelentkeztek. A kongresszuson Szterényi József államtitkár meg fog jelenni és nyilatkozni fog a kereskedelmi kormány kisipari programjáról.

— **Dunántúli puska.** Az elmúlt héten „Dunántúli puska” cím alatt egy élclap első száma jelent meg Szekszárdon. A lapot Kaszás Sándor nyomdatulajdonos adja ki, felelős szerkesztője pedig a lapnak Vizipuskás Allevü ismeretlen. Előfizetés ára egész évre 4 k. 80 fillér. Egyes szám 8 fillér. Megjelenik minden szombaton. Tartalmas és mulatságos élclap.

— **Balaton horok és hazai ásványvizek.** A Balaton Szövetség mozgalmát indít, hogy a balatonmenti fürdőtelepeken csakis balatonvidéki bort hozzanak forgalomba. Celja a szövetségnek az, hogy a nagyszámú bortermelő lakosság érdekeit támogassa. A szövetség azonkívül mozgalmat indít, hogy a Balaton fürdőhelyein csakis hazai ásványvizet árussítsanak. A szövetség a kettős kérdéssel a Balatonföldváron augusztus 14-ikén tartandó közgyűlésen foglalkozik.

— **Balesetek.** Biedermann Rezső báró Szentmárton pusztáján Lukács János napszámos egy szalmakazalról oly szerencsétlenül esett le, hogy deréksontját eltörte. Eszméletlen állapotban szállították be a kórházba. — Teklafaluban vasárnap délelőtt, Fulka Mihály 13 éves fiú magával vezette az árokpartra horgászni 3 éves kis unokahugát is. Pár apró halat fogott is a fiú, de egyszerre csak elszedült és a sekély vizű árokba zuhant s mire a községből az emberek kijöttek, addig a szegény gyerek megfulladt.

— **Tankönyvek ellenőrzése.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter mint értesülünk, körendeletet intézett az összes tanfelügyelőségekhez, a melyben azokat utasítja, hogy csak olyan tankönyvek használatát engedjék meg a népiskolákban, melyeket a miniszterium engedélyezett.

— **Fenyvegató járvány.** Házi ezredünk jelenleg a főváros közelében levő piliscsabai taborban időzik, ahol egyes lapok jelentései szerint egy másik ezred legénysége közt a hastífusz járványszerűen fellépett. A hír városunkban és megyénkben nagy izgalmat okozott, de remélhetőleg indokolatlanul, mert a járvány lokalizálására minden intézkedést megtettek. És pedig, mint utólag halljuk sikerrel.

— **Dohánybevételek.** A dohányjövédéki igazgatóság a folyó évben szaporítja a beváltó hivatalok számát. Vármegyénkben Nagyatádon lesz új dohánybevéltő hivatal.

— **Tanfolyam a fertőtlenítésről.** A fertőtlenítés elajátítására a belügyminiszter szeptember 1-én tanfolyamot nyit. A városi tanácshoz is beérkezett az erről szóló miniszteri leirat, mely felhívja a várost, az ügyesebb tűzoltók vagy rendőrök közül küldjön a tanfolyamra hallgatót.

— **Az utcántözés áldásai.** Eltekintve attól, hogy a vízvezeték elkészülte óta az

utcaik rendetlenül — s néha sehogysem — öntöztek, az öntözés hiányos felügyelete miatt a vízcsapok olyan hanyagul vagy tudatlanul kezeltetnek, hogy ennek folytán a föld alatt elhelyezett csövek annyira szenvednek hogy itt-ott megrongálódva, a vizet magukból kibocsátják, mely a föld alatt elterjedve, károkat okoz. A minap is egy ilyen eset fordult elő, amikor egy zárda-utcai házpincéjét lepte el a föld alól betörő víz s a nagyobb szerencsétlenséget csak az háritotta el, hogy a bajt idejekorán észrevették a házeliek és a csövek sérülései kijavítottak.

— **A szinkörben** nap-nap után szép sikerrel tartja Balla Kalmán színigazgató előadásait. A közönség esténként jól mulat és sokat tapsol. A társulat jó erőkből áll. Az előadások összevágók. Csak a műsoron kellene valamit javítani. A közönség ez idén még alig látott a legujabb darabokból valamit.

— **A magyar távirtd.** A m. kir. államvasutak távirtdahálózata az 1906. év vége 47354 kilométer hosszúságú volt. Ebben azonban nemcsak a távirtdavezetékek, hanem a távbeszélők, harangjelző készülékek, és egyéb ezekhez tartozó berendezések is bent vannak. Az 1906 évben a m. kir. államvasutak hálózatán 1886. vasuti távirtd állomás volt, amelyből 1519 állami és magántávirtd felvételére, valamint továbbítására is fel volt hatalmazva. Távbeszélő állomás volt összesen 2955 és pedig 289 általános forgalomra 2666 csakis üzemi celokra szolgált.

— **Vasuti katasztrófák.** A lefolyt hetet jellemzően a vasuti katasztrófák hetének lehet nevezni. Franciaországban Les-Ponts-de-Cé mellett egy kirándulókkal telt vonat a folyóba zuhant. Eddigi megállapodások szerint huszonegy személy vesztette életét, akik közül tizenhatalnak a holttestét megtalálták. — Grác közelében, Spielfeld állomás mellett a triezsi gyorsvonat beleszállt egy tolatógépbe. Az összeütközés következtében a két gép a két szerkocsi és a gyorsvonat postakocsija összetört. A tolató-vonat fűtőjének mindkét lábát elvágta az összetört gép és néhány perc múlva meghalt. A két lokomotív vezetője és két fűtő súlyosan megsebesült. — Nagy vasuti katasztrófa történt Trencsénben, Posen tartományban is. Itt nyolc emberélet esett áldozatul és igen számosan súlyosan megsebesültek.

— **A spiritizmus áldozata.** Eranosz István dr. fővárosi ügyvéd tragédiája szövegét tárgyat képezi az egész országban. Az ügyvédet Gennari Giuseppe vivómester hipnotizálás segítségével teljesen hatalmába kerítette, amit önös céljainak előmozdítására használt fel. Megfosztotta az ügyvédet tekintélyes vagyonától úgy, hogy az özvegye minden anyagi támogatás nélkül maradt és emiatt megőrült. A halaldöfést azzal mérte Gennari szerencsétlen áldozatára, hogy megtöltötte neki az evést s az egykor dusgazdag Eranosz ennek következtében éhen halt. A lelkiismeretlen vivómester ellen megtették a büntető feljelentést.

— **Szélhámos kereskedő.** Nagy port ver fel Ligeti Miklós katonai szabó családi esete. Az élelmes szabónak, kinek semmiféle vagyona nem volt, sikerült egy nyugalmazott honvédfőhadnagyot, Szemző Arthurt annyira befogni, hogy utóbbi mintegy száz ezer koronányi vagyonát Ligetire bizta. Ligeti azonban rutul visszaélt a belé helyezett bizalommal és rövid idő alatt a nyakára hágot a reá bizott összegnek. Most azzal kell beérnie a kárvallott főhadnagynak, hogy

birói uton keressen magának elégtételt. Ligeti immár biztos zár alatt van, de a neki átdott pénznek már csak bottal lehet ütni a nyomát.

— **A tanítók államsegélye.** A nem állami tanítók fizetésének rendezéséről szóló 1907 évi XXVII. t.-c. végrehajtása tárgyában 76000 miniszteri szám alatt a közeli napokban kiadott Utasítás alapján, a nem állami tanítók fizetését kiegészítő államsegély már kérelmezhető.

Ezen államsegély elnyerése azonban a többek között azon feltételhez is van kötve, hogy a kérvényező iskolaszék igazolja, miszerint a tanító a miniszteri, vagy miniszterileg jóváhagyott tanterv alapján készült és a kir. tanfelügyelőség által láttamozott tananyagbeosztás és órarend szerint végzi az iskolai munkálkodását. Az így általános kötelezővé való tananyagbeosztásoknak és órarendeknek könnyebb és együtetű minta szerint való kiállítása céljából Gyerkés Mihály székelyudvarhelyi igazgató-tanító a miniszteri és külön a rom kath. népiskolai tantervnek megfelelő szerkezetű bármilyen osztálybeosztás érdekeit kielégítő és az együtt tanítandó osztályok anyagának egy tantárgyból ugyanazon lapon való elrendezésére szolgáló Részletes tantervnyomtatvány (sajtó alatt); az osztályonként csoportosított beosztás számára pedig már miniszterileg is engedélyezett Tananyagbeosztási nyomtatvány füzeteket készített és ad ki. Mint-hogy ezen órarend úrlappal is ellátott füzeteket a tantervben felvett anyagrendezésnek igen jó segédeszközei és utmutatói, melegen ajánljuk azokat úgy az állami, mint a közs. felekezeti és más jellegű iskoláknál működő tanítók figyelmébe. Megrendelhető bármelyik füzet az egy tanító vezetése alatt álló hat, vagy öt együttes osztály számára postadíjjal 2 korona, négy oszt. számára 180, három oszt. számára 160, két oszt. sz. 140, egy oszt. sz. 1 kor. előleges beküldése mellett Gyerkés Mihály igazgató-tanítónál Székelyudvarhely.

— **Bátor életmentő.** Keszthelyről írják, hogy Kurtzer Ármán budapesti főmérnök Margit nevű leányával a Balatonon való csónakázás közben a csónak felborult. A leány már-már elmerült, midőn a partronállók közül Révai Jenő budapesti fiatalember a fuldokló leány segítségére sietett és kimentette. Révait lelkesen megeljenzték.

— **Anna-bál Balaton-Szemesen.** Aug. 3-án a „Hableány” vendéglőben fényes sikerű Anna-bált rendezett az ott fürdő közönség. A bál tiszta jövedelmét jótékony célra fordították.

— **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van itatul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószerül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy itatul olyan víz használtassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumok a gyomornak megölni segítse s végül hogy a víz a gyomrot ne rontsa.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvó-szer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz!

a mohai **ÁGNES**-Forrás.

Milenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomor- valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Olosóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Honig & Veinberger uraknál Kaposvár.

Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai ÁGNES-víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, mint-hogy szén-savat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, mint-hogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik.

A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is ősszel és tavasszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai ÁGNES-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvjá. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai ÁGNES-víz méisztartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES forrás különösen olcsón kapható.

Tolltisztító gép. Vagyis az ördögös masina) Említettük a tavasz mentén, hogy Rózsa János Kaposvárnak egyik legelső iparosa s vegyészeti festőgyár tulajdonosa tolltisztító gépet hozat.

A gép megérkezett és már működésben is van, s valóban érdemes a megtekintésre és pártolásra.

A gépbe beleöntik a ronda, zsíros, piszkos tollat a vánkosokból s elkezd zakatolni, forgatja, veri, tisztítja a tollat; ez az első munkája.

Ezután ráeresztik a fertőtlenítő gőzt, mely tisztán kimossa; ugyszólván kifőzi.

Midőn ez is meg van, akkor jön rá a szárító meleg, s a gép zireg-zörög, forgatja, hányja, veti fel s alá belsejében a könnyű tárgyat, mely már most tisztán táncol bent a forró levegőben.

Mikor ez is meg van, akkor a gépből kifutó vastag cső végére rákötik a már pár perc alatt megmosott és kivasalt tolltartót, s a gép fújja bele a hó tiszta tollat és pedig oly mennyiségben, hogy nem fér bele az előbbi vánkosba, még megtömve sem!

A gépnek egy másik vékonyabb csöve az alatta levő ládikába vezet, ide jön a sok szenny, zsír, izzadásmaradék, piszok és bacillus tenger, melyre ha ránézés megborzadsz, hogy mien aludtal, kinlődtál éveken át!...

Épen mint a galona rosta; egyik felől folyik a szép tiszta buza, másik helyen a szemét, ocsu és konkoly.

Az egész műtét tart 4-5 negyed óráig, mialatt a piszkos toll hófehérré válik, puhely könnyű; akár elvitetheted azonnal haza, s megvárhatod míg elkészül!

Senki tollával össze nem keveredhetik, mert a gépbe dunyha, vagy egy vánkos toll fér, melylyel hamar végeznek.

Még az is egyik főelőnyöd, hogy tollad 100 százalékot növel.

Ha nem is tisztított valaki tollat, érdemes ezt az ördögös masinát megtekinteni, mely a tudomány és technika valódi csodája...

E közegészségi tekintetben is fontos újítást ajánljuk nemcsak magánosok, hanem intézetek, kórházak igazgatóságaának figyelmébe.

K Ü L F Ö L D

A helyzet Oroszországban.

A moszkvai rendőrség titkos feljelentés következtében a cári műegyetemen házkutatást tartott és sok bombát talált. Több diákot letartóztattak, akikről kiderült, hogy villatulajdonosokkal összeköttetésbe lépve, bombákat gyártottak. A bombák a katonai műszaki iroda típusai szerint készültek és robbanó erejük rendkívül nagy Husz diákot letartóztattak. Sok forradalmi röpiratot és sokszorosító gépeket is konfiskáltak.

Bolivia és a Vatikán.

Bolivia köztársaság elnöke üzenetet intézett a kongresszushoz, amelyben jelenti, hogy a Vatikánnal megszakadt az érintkezés, mert a pápa az összes vallásfelekezetek szabad kultusza, a klérus előnyeinek korlátozása és a polgári házasság életbeléptetése ellen tiltakozott. A kamara helyesléssel fogadta az elnök üzenetét.

Törökök és görögök.

A bolgár kormány meglehetősen szépszással fogadja a török kormány Athénben a görög bandák garázdálkodása ellen tett lépéseit, székszással azért, mert a porta nem fordult egyidejűleg Belgrádba, a honnan aktív tisztek által vezetett bandákat igazgatnak. A bolgár kormány azt hiszi, hogy elegendő támponttal bír arra az állításra, hogy a Törökország részéről Athénben tett lépések csupán azért történtek, hogy elérjék Kaenal bejnek kiutasítását, a kinek nagyon tartanak attól az akciójától, a melylyel a görögök és az albanok között érdekközösséget igyekeznek teremteni.

Bolgár politikus Ferdinánd fejedelem kitüntetéséről.

Olvasóink tudják, hogy a király a 11. cs. és kir. huszárezred tulajdonosává nevezte ki Ferdinánd bolgár fejedelmet trónralépésének husz éves jubileuma alkalmából. Gesov volt bolgár miniszter, jelenleg a bolgár nemzeti párt vezére, egy bécsi újságíró előtt következőleg nyilatkozott a fejedelem ezen kitüntetéséről: „A fejedelem kitüntetése a lehető legkedvezőbb benyomást gyakorolta Bolgárországban, mert a bolgárok a békés bolgár politika elismerését látják abban ő felsége részéről. A bolgárok tényleg kerülnek minden kalandot, nem kívánják a Balkán-félsziget új felosztását, hanem azt óhajtják, hogy Macedónia a maga egészében maradjon továbbra is a szultán uralma alatt. Természetesen úgy, hogy a béke helyreállítsák és a macedobolgárok emberséges sorban részesüljenek. Erre a célra legjobb volna európai kormányzó kinevezése, de ha ez egyáltalában nem lehetséges, akkor legalább a magyar-osztrák és orosz polgári ügynökök hatáskörét lényegesen ki kellene bővíteni és a keresztényeknek meg kellene engedni, hogy fegyvert hordhassanak, épen úgy, mint a törökök. A macedóniai viszonyokat mindenesetre rendezni kell, mert utóvégre Bolgárország béketűrése sem mehet a végtelenbe. Vinarov generális bolgár meghatalmazott a hágai konferencián bizonyára tullót a célon, s midőn apodikikusán kijelentette, hogy Bolgárország semmi körülmények között sem fog háborút viselni Macedóniáért.»

K ö z g a z d a s á g.

Pénztelenség.

A földmivélsügyi miniszterium újabb kiadta jelentését a vetések állásáról. Igen szomorú, sőt gyaszos az az irás. Az eredmény felette kedvezőtlen volt minden irányban. A júliusi abnormalis, lehet mondani erős őszi időjárás tönkresilányította a reményeket. Mert csak reményekről lehetett szó, a „szép” jelzők senki ember fia nem merte a „remények” elé biggyeszteni. Szóval még a remények sem váltak valóra.

Tehát mezőgazdasági téren igen sivár a helyzet. A gazdáknak van okuk busulni és kétségbeesni. A mitől mindenüket várták a jó természettel kudarcot vallottak. Ha a gazdak helyzete nem a legfényesebb, bezzeg minő lehet a mezőgazdasági munkásoké.

Hát hogy állunk a kereskedelmünkkel, iparunkkal? Hasonlóképp nem a legrózsásabbak a viszonyok. Számos nagyobb, kisebb cégek bukásáról hallhatunk, olvashatunk naponta. Az iparunk felette mostohán áll, legkivált a kisipar.

Nem kell csodálkoznunk kereskedelmünk és iparunk pangásán, mikor oly silányak, gyatrak a pénzvizszonyaink, a milyennek hosszú sora óta nem emlékezhetünk. És miután kereskedőink, iparosaink egyik létalapja a hitel, mely nélkül nehezen vagy egyáltalán nem tudnak boldogulni természetesen, hogy a bukás, a tönk szelen allanak, hogyha a hitelt nem élvezhetik, ha nincs pénz és nem is jutnak hozzá még drága kamatok árán sem.

Nem kell csodálkozni ezen, mert hát az országban tömérdek számmal lévő szövetkezetek nem nyújtanak hitelt, azon egyszerű okból, mivel ők nem kapnak — az Osztrák-Magyar Banktól pénzt, noha a bank csak legutóbb emelte fel 5%-ra a kamatlatát és egyidejűleg egy csomó kisebb — és jó — intézettől érthetetlen okból megvonták a hitelt és így a pénzüintézetek egész garmadáját sorordjak a véságha.

A kinek van pénze, illetve volt pénze intézeteknél, azok is egymásután kiszedik, mert hát a mai elszorító viszonyok között bizony a pénzre szükségük van az embereknek és keveseknek adatott meg, hogy intézeteknél melengessék.

Szóval az egész vonalon nincs pénz és ez elsősorban a kisemberekre rettenetes csapás; a pénztelenség azokat sújtja a legérezkenyebben, kiknek lélekvételük, egzisztenciájuk a hitel, mert nagy tőkével nem rendelkeznek és a nyújtott szerényebb hiteleket tisztes égesen, becsületesen fizetik. De szomorú ebben a nagy pénztelenségben, hogy kisebb intézeteket a romlásba sodorja, mert ezek se ide, se oda nem mozdíthatnak pénz nélkül, holott épen kölcsönzésekéből, hitelnyújtásokból allanak fenn ilyen intézetek, s ha nekik nem nyújtanak a nagyobb bankok kölcsönt, természetesen ők sem adhatnak a kisebb, de hitel-épes embereknek kölcsönt.

Az intézetek megakadnak, a kisemberek, kereskedők, iparosok, hivataluokok kölcsönre szorulnak, nem kapnak, bukik a kis intézet, bukik a kisember és a legsivárabb jövő képe kísért a láthatáron.

Igy festenek ezidőszert a viszonyok és a legfájdalmasabb a dologban, hogy egyhamar nincs kilátás a javulásra. A bomlás processzusa megindult; intézetek kénytelenek felszámolni, mert elakadtak, a szegény emberek meg teljesen tönkre mennek.

Itt óriási átalakulás kellene. Nagy munkák, hatalmas vállalkozások, állami segítség főleg önálló jegybank, mely feltétlenül ez radikálisan volna hivatva szanálni a bajokat; csak hogy míg önálló bankunk nem lesz, addig igen sok viz folyik le Dunán és ezer meg ezer ember fog lassan, de biztosan tönkre menni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készített

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltőket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezekedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.
Szíves támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

Steirerország.

Tobelbad

gyógyfürdő
Grác mellett

Idény:

Május 1-től
Októberig.
330 méterre a
tenger színe
felett.

Két állomás.

Gráctól 1 óra
kocsin.

Posta- és
távirda

Kimerítő ár-
jegyzéket in-
gyen és bér-
mentve küld a
fürdő-
igazgatóság.

Tulajdonosa:
Dr. Blumauer
Sándor,
orvos tudor.

Rég ismert **vastartalmu meleg vasfürdő.**
Acéltorrás hőmérséke:
30° C. (25° R.) —
25° C. (20° R.). Enyhe
klíma, erős erdei le-
vegő, kiterjedt fenyő
erdők. Gyógyhatásai
Idegbetegségekre, u. m.
neurasténia, ideggyen-
geség, hátgerincgyen-
geségek, hystéria, gör-
csök, neuralgia stb.-re.
Női bajokra: vérsze-
génység, bél-és hólyag-
koatarus stb.-re. Na-
gyon ajánlatos lábba-
dozó betegek és gyer-
meknek számára.

Gyógy módok: Gyógy-,
külön- és közös me-
dene-fürdők. **Meleg-
fenyő- és villamos-
fürdők. Massage. Viz-
gyógyászati kurák.**
Napfürdők stb. Olesó
lakások, tetszés sze-
rinti egyes szobák.
Kursalon, igen jó ét-
terem és kitűnő fürdő-
zene.

Hagelman Károly

könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedése

Fő-üzlet:

Széchenyi-tér.

Kaposvár.

Fiók-üzlet

a gimnázium átellenében.

A közelgő iskolai beiratás alkalmával a Budapest fővárosi könyv-
kiadóknál megjelent

TANKÖNYVEK

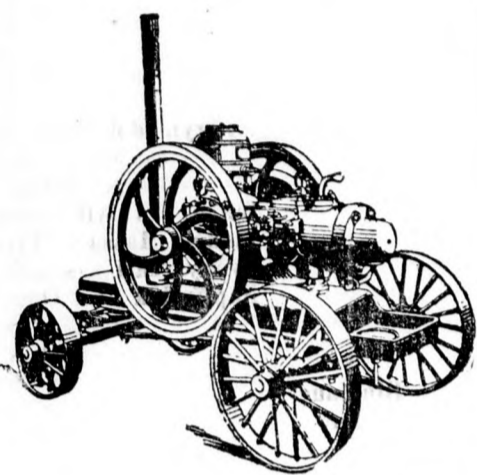
nálam mind **eredeti bolti áron kaphatók**, viszont elárusítóknak,
úgy mint oly tanító uraknak, kik az összes tankönyv és írószer szükség-
leteiket maguk szokták beszerezni és elárusítani, **százalék kedvezményben**
részesülnek, miért is ajánlom tankönyv raktáromat és iskolai írószereimet
a helybeli és vidéki tanító urak figyelmébe.

Felsőbb iskolák részére használt tankönyvek kaphatók.

Mindennemű rajz- és írószerek raktáron tartatnak.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
 és
NYERSOLAJLOKOMOBILOK
 RUNDLÖF szabadalma.

Ezernél több üzemben.

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.
 Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, a por elől védve van.
 Kezeléséhez nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet.
 Pénzügyöri ellenőrzés nincsen. Bármely üzemhez és bárhol használhatók.
 Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb.
 Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.

Ezernél több üzemben.

Szakszerű felvilágosításokkal árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgál

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA

gépraktár és műszaki iroda

BUDAPEST, Váci-körút 26. sz.

Távirati cím: „USZÓ“, BUDAPEST.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
 ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
 Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet“ tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozók az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kapo-vár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékozást szerezhetnek.

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő JOLÁNFÖLDI szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden atanyon fajtisztán, sima és gyökereszőlőoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfak 1. 2. 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia es Macclura Australica élősvévény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
 nagybérlő.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.